

ΕΥΓΕΝΩΜΟΝΟΣ ἀναγνωρίσεως ἄνθη, διαρκέστερα τῶν φυσικῶν, ἄτινα ταχύς μαραίνει ὁ Χρόνος, ἄς σκορπισθῶσι διαψιλῶς ἐπὶ τοῦ σεμνοῦ τάφου ἀληθῶς εὐγενοῦς καὶ ἀγαστοῦ ἀνδρός, κατ' ἐξοχὴν φιλανθρώπου καὶ φιλοπάτριδος πολίτου.

Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γνωσθήσεται ἐλάλησαν τὰ ἀψευδῆ

τοῦ Θεανθρώπου χεῖλη, ἐκ τοῦ βίου δὲ καὶ τῶν πράξεων ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου γνωσθήσεται, ἐπαναλαμβάνει ἐγκύρωσιν πάντοτε ἡ δημοσία κραυγή.

Ὁ **Μιχαὴλ Μελάς**, φυσιογνωμία γνωριμωτάτη, χαρακτήρ ἀδαμάντινος, ἦτο μίᾳ ἐκ τῶν συμπαθεστέρων προσώπων τῶν Ἀθηνῶν, οὐδεμίαν δὲ ἐκ τῶν συνήθων ὑπερβολῶν λέγομεν, χαρακτηρίζοντες τὸν **Μιχ. Μελάν**, ὡς ἓνα τῶν πατριωτικωτέρων ἀνδρῶν τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς κοινωνίας. Δὲν εἶναι μόνον ποιηταὶ ὅσοι καταστρώνουσιν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ χάρτου στίχους—ἔστω καὶ ὠραίους—ποιηταὶ εἶναι καὶ ὅσοι ζῶσι μὲ τὴν ποίησιν, ὅσων τὴν ψυχὴν κατέχει ἐν ἰδανικόν, ἀνώτερον ἀπὸ τὰς κοινὰς φροντίδας τῆς πεζῆς ζωῆς καὶ εἰς τὸ ἰδανικόν τοῦτο ἀγωνίζονται νὰ δώσωσι σάρκα καὶ ὀστά, μορφήν ἀπτήν, ὑπόστασιν ἀληθῆ. Ἐν τῇ Ἑλληνικωτάτῃ καρδίᾳ τοῦ **Μιχαὴλ Μελά** τοιοῦτον μέγα ποιητικόν ὄνειρον ὑπῆρξεν ἡ **Πατρις**. Αὕτη κατεῖχεν ὀλόκληρον

ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΛΑΣ

(Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 17ην Ἰουνίου 1897)

τὸν τὴν μεγάλην ψυχὴν του καὶ τὸ ἰνδαλμὰ τῆς δι' αὐτὸν ἐγένετο θρησκεία φλογερὰ εἰς τὴν ἀφιέρωσεν κατὰ πάντα τὴν πολυτίμον ὑπαρξίν του. Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ἐπιβάλλουσα θέσις, ἦν εἶχε δημιουργήσει ἐαυτῷ, ἀπέβησαν διὰ τὸν **Μ. Μελάν** ἀπλῶς μέσον, ὅπως ἐξυπηρετῇ τὰ ἰδανικά, ἄτινα κατεῖχον τὴν εὐγενῆ ψυχὴν αὐτοῦ, ὅπως πράττῃ τὸ Ἀγαθόν, ὅπως λατρεύῃ τὸ Καλόν. Διὰ τοῦτο ἀνευρίσκομεν αὐτὸν ἀφ' ἑνὸς συνεργαζόμενον εἰς τὴν διοίκησιν εὐαγῶν καθιδρυμάτων μετὰ ζηλευτῆς ἀφοσιώσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου παρέχοντα εἰς τὴν πολιτείαν προθύμως καὶ ἐν αὐταπαρνήσει τὸ πνεῦμά του, τὸ χρῆμά του, τὴν ζωὴν του ἅπασαν, ὁσάκις ἐκρίθη χρῆσιμος καὶ ἐζητήθη ἡ σύμπραξις αὐτοῦ εἰς ἔργα κυρίως ὑπὲρ τὴν καθ' ἡμέραν μικροπολιτικὴν αἰρόμενα καὶ ἀποβλέποντα εἰς τὴν πραγματώσιν Ἑθνικῶν πόθων. Ἐν τῷ βίῳ του δὲν ἀνεβάνη Ἑθνικὴ ἀνάγκη, τῆς ὁποίας νὰ μὴ ἐσπευσεν ἀρωγὸς διὰ τῶν μέσων αὐτοῦ,

διὰ τῶν πόρων τοῦ εὐρυτάτου κύκλου τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ξένης Ἑλλήνων, ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ὁποίων ὁ **Μιχαὴλ Μελάς** ἦτο πάντοτε ὁ ἅγιος τῆς Ἐθνικῆς ἰδέας ἀπόστολος.

*
**

Ἐγεννήθη ἐν Σύρῳ τὴν 2 Ἀπριλίου τοῦ 1833, ἐκ προκοίτου οἰκογενείας τῶν Ἰωαννίνων. Αἱ παραδόσεις τοῦ ἀρχοντικοῦ οἴκου του, ἐξ οὗ εἶχε τὸ θερμὸν ἐκεῖνο τοῦ πατριωτισμοῦ αἷμα, τὸ διακρίνον τοὺς κατοίκους τῆς γενεθλίου χώρας, ἔφερον τὸν εὐπατρίδην Ἰωαννίτην εἰς τὴν ἐμπορίαν, ἣν ἥσκησεν ἐν Ρωσσίᾳ καὶ Μασσαλίᾳ, ὡς ἥσκησαν αὐτὴν τὰ μεγάλα τοῦ ἔθνους τέκνα, ὡς μέσον μόνον τοῦ ν' ἀποδώσιν ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ καὶ μετὰ μείζονος δυναμῆος χρῆσιμα καὶ ἐπωφελῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα. Ἐνωρίτατα ἐν Μασσαλίᾳ συνεκέντρωσε πᾶσαν τὴν Ἐθνικὴν ἐνέργειαν, οἰοεὶ ἀποβαίνων ὁ θερμογῶγός πρᾶκτωρ πάσης ἐθνικῆς ἐργασίας, οὐδέποτε δὲ ἀποκάμνων ἐν τῷ ἐργῶδει ἀγῶνι ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς δουλευούσης πατρίδος. Ἐν ἔτει 1874 παραιτήσας τὸ ἐμπορικὸν στάδιον καὶ ἐγκαταλιπὼν τελειῶς τὴν ξένην, ἀφίκετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔνθα κατὰ τὸ ἔτος 1878, ὅτε τὸσαῦται εἶχον γεννηθῆ Ἐθνικαὶ προσδοκίαι, ὡς Ταμίης τῆς Ἐθνικῆς Ἀγύνης, ἐπρωτοστάτησε διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἐπιβολῆς καὶ τῶν σχέσεών του πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ εἰργάσθη μετὰ τοῦ ἐνθέου ἐκείνου ζήλου, ὅστις ἐμπνέει τοὺς λατρεύοντας ὑψηλὰ ἰδανικά. Μέλος ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων τῶν κυριωτέρων Σωματείων, ἐξελέγη Πρόεδρος τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου τῷ 1889, ἐχρημάτισεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη Πρόεδρος τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας καὶ τῷ 1890 ἐξελέγη Βουλευτὴς Ἀττικῆς, τῷ δὲ 1891 Δῆμαρχος Ἀθηναίων, ψευσθεὶς ἐν γένει εἰς τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ περὶ ἀνορθώσεως τοῦ ἔθνους ἐκ σειρᾶς ὄλης δυσμενῶν περιστάσεων, ὅτε καὶ παρητήθη τοῦ ἀξιώματος τούτου τῷ 1894.

*
**

Ὁ **Μ. Μελάς** ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἀνὴρ χρησιμώτατος, συνδέσας τὸ ὄνομά του μετὰ δράσεως γενικωτέρας καὶ ἀπειρῶν ἀγαθοεργιῶν ἀθορύβως, διεκρίθη καὶ ὡς ἐξοχος καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα, κυρίως δὲ ἐνίσχυσε γενναίως τὴν παρ' ἡμῖν καλλιτεχνίαν, πρὸς ἣν κανεὶς ἐν Ἑλλάδι δὲν ρίπτει συμπληθῆ βλέμματα. Ἐν Μασσαλίᾳ ἠσχολήθη εἰς τὰ τῆς τέχνης μετ' ἰδιαζούσης στοργῆς, οἱ δὲ Γάλλοι ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔζη, ἐκτιμῶντες τὰς καλλιτεχνικὰς αὐτοῦ γνώσεις, τὸν ἀνηγόρευσαν Πρόεδρον τῆς **«Καλλιτεχνικῆς Ἐνώσεως»**.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, **Λέοντος Μελά**, τοῦ ὀνομαστοῦ Συγγραφέως τοῦ **Γεροστάθου** καὶ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου **Βασιλείου Μελά**, ἀποβιώσαντος τῷ 1885, ἐκ τῆς φιλογενεστάτης οἰκογενείας **Μελά**, ἐπιζῶσιν ἡ ἐν Μασσαλίᾳ Μεγάτιμος Ἀδελφὴ αὐτοῦ κ. **Εὐφροσύνη Α. Βαλλιάνου**, Γυνὴ ὑπερόχων αἰσθημάτων καὶ ἐξόχως φιλανθρώπου καρδίας καὶ εἰς μόνον ἀδελφός, ὁ κ. **Κωνσταντῖνος Μελάς**, ἰδιωτεύων ἐν Μασσαλίᾳ, ἀνὴρ μεγάλης παιδείας καὶ θερμῆς φιλοπατρίας, πρὸ ἑτῶν φιλοπονήσας καὶ περισπούδαστον **Ἐμπορικὸν Ἐγχειρίδιον**, πρὸς φωτισμὸν καὶ ποδηγέτησιν τῆς ἐμπορευομένης Ἑλληνικῆς Νεότητος.

Δυστυχῶς ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ ἀπέθανε δίχως νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάδα οἷαν ἐφαντάσθη καὶ ἠλπιδεν αὐτὴν, πιστεύων ἀκραδάντως εἰς τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ μέχρι τελευταίας πνοῆς θάλπων ἐν τῇ ψυχῇ τὸ ἰδεῶδες τῆς Ἐθνικῆς δόξης, τὸ ἰδανικὸν τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

